

LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje
dienraštis Rytinėse Valstijose.
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) ... 9.00
Kanadoje ... 9.00
Kitur užsienyje ... 10.00
Metams prenumerata:
Jungtinėse Valstijose ... \$3.00
Pavienio egzempl. kainą 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in
Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone Virginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

KRISLAI
Po Padėkų Dienos.
Tebedebatuoja.
Apie Lietuvos gyventojus.
Jų suvažiavimas.
Rašo R. Mizara

Padėkavonės diena praėjo, palyginti, ramiai. Pas mus ji buvo graži diena: saulėta, sausa, neperšalta. Kurie norėjo, tie galėjo pasilsėti.

Kaip kas metai, taip ir šiemet, komercinės spaudos puslapius margino "Bowerės bomų" paveikslai. Jie įeina į komercinę spaudą, daug maž, du kartus per metus: Padėkų Dieną ir per Kalėdas.

Tomis dienomis (žinoma, ne visi) "Bowerės bomai" gauna veltui šlaunį kalakutiškos arba šmotelį kitokios mėsos. Na, tai ir sudaroma legenda: žiūrėkite, kaip pas mus visi pavalgę — net ir "Bowerės piliečiai," likimo nustumti į pačias padugnes žmonės!

Ziūrėkit, žiūrėkit, kaip jie valgo!

O visgi man rodosi jau būtų laikas ne tik tas pasakas atmesti, o ir pačią Bowerę likviduoti — tokia Bowerė, kokia ji šiandien yra.

Leidimas gyviems žmonėms pūti gatvėse nesudaro niekam jokios garbės, bet neša didžiulę naudą visiems žmonėms.

Dėl antrosios Ženevos konferencijos dar vis tebeina debatai spaudoje ir per radiją.

Vieni sako, kad pastaroji Ženevos konferencija ne tik nieko gero nedavė pasauliui, o dar labiau pablogino tarp tautinius santykius. Girdi, ši konferencija atmetė tą "Ženevos dvasią," kurią sukūrė keturių didžiųjų konferencija liepos mėnesį.

Bet kiti sako, jog netiesia. Jie pripažįsta, kad ši Ženevos konferencija nepadarė svarbių apčiuopiamų nutarimų, tačiau ji visvien atliko daug gero!

Konferencija juk svarstė klausimus taikiai, joje nebuvo jokių jėgos grūdojimų, o buvo tariamasi apie taikų sugyvenimą.

Tai pagaliau pripažino net ir pats Mr. Dulles.

Mes sutinkame su tais, kurie sako, kad ši konferencija nebuvo nereikalinga, kad ji atliko daugiau gero negu blogo.

Vokietijos apvienijimo klausimas yra labai didelis ir svarbus klausimas. Jokia konferencija negali to klausimo išspręsti vienoje sesijoje.

Tam dar teks šaukti ne vieną panašią konferenciją.

Prof. Kazys Pakštas andai pasiūvė pro klerikalų Draugą "išaiskinti" dabartinį Lietuvos gyventojų skaičių.

Darbo unijos nepatenkintos vienpusišką konferenciją mokslo-apšvietos reikalais

Washingtonas. — Į prezidento Eisenhowerio sušauktą apšvietos reikalų konferenciją suvyko apie 2,000 delegatų. Tai didžiausia valdžios sušaukta konferencija apšvietos klausimu ir į ją buvo pakviesti atstovai nuo universitetų, mokyklų, privatiųjų organizacijų, didžiojo biznio ir t. t.

Pats prez. Eisenhoweris pasakė sveikinimo žodį konferencijai, kuri buvo perduota filmu, o vice-prezidentas Nixonas konferencijoje plačiau kalbės.

Į konferenciją buvo pakviesti ir saulėli unijistų, bet unijos labai nepatenkintos ir protestuoja. Jos nurodo, kad tik 5 proc. visų delegatų, tai yra, tik koks šimtas, atstovauja apie 15 milijonų organizuo-

Maroko kalnų partizanai nukovė 17 okupanto karių

Rabatas. — Francūzai pripažino, kad jie viename susirėmime su Rifų kalnų partizanais Maroke prarado net 17 karių. Partizanai pasislėpė laukė, iki pasirodė francūzų sunkvežimių gurguolė, ir paskui ją puolė. Marokiečiai atakavo iš aplinkinių kalvų ir francūzams buvo sunku gintis.

Susirėmimas įvyko apie šešios mylios nuo ispaniško Maroko sienos.

Francūzai tą užpuolimą skaito patvirtinimu, kad nacionalistinio sultono Ben Jusefo sugrąžinimas toli nepatenkina nacionalistų. Francūzai turėjo vilties, kad po sultono sugrąžinimo į sostą partizanai nurims, bet jie dabar mato, kad ta nuolaida permaža.

Bombejus. — Minia vietinių žmonių užpuolė Kongreso partijos būstinę. Policija, bandydama žmones išvaikyti, naudojo ašarines dujas. 20 žmonių sužeista.

kad Antrojo pasaulinio karo metu vokiečiai hitlerininkai — padėdami lietuviškų hitlerininkų — Lietuvoje išžudė suvirš 500,000 žmonių, Lietuvos piliečių.

Prieš virš savaitę laiko New Yorke įvyko Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas.

Kai kuriuose menševikiškuose ir klerikalishkuose laikraščiuose apie jį buvo nemaža prirašyta.

Pasirodo, jog tai buvo suvažiavimas, kuriame savo oratoriškų gabumus rodė P. Gri-gaitis ir L. Šimutis. Nutarti jis nieko gero nenutarė, bet juk to nieks ir nesitikėjo.

tų darbininkų, tuo tarpu, kai didysis biznis atstovaujamas keletą kartų didesnės grupės.

Unijos nurodo, kad toks atsinešimas į jas rodo, kaip valdžia nesiskaito su organizuotų darbininkų pažiūromis į mokslą ir apšvietą. Unijistai susirinko į atskirą posėdį Statler viešbutyje, kur tarėsi, kaip reaguoti. Buvo nutarta kelti klausimą pačioje konferencijoje.

Arbenz gyvena Čekoslovakijoje

Praga. — Čekoslovakijoje dabar gyvena Arbenzas Guzman, buvęs demokratinis Guatemalos liaudiškos respublikos prezidentas, kurį daugiau kaip metai atgal nuvertė Armaso vadavajami fašistai. Atrodo, kad Arbenzas planuoja ilgėsniam laikui apsigyventi Čekoslovakijoje, nes su juomi randasi jo žmona ir vaikai.

Arbenzas pareiškė laikraštiniams, kad jam patinka tvarka, kurią jis mato Čekoslovakijoje. Bet jis pabrėžė, kad skirtumas tarp tos tvarkos ir turėtos Guatemaloje didelis. Jis sakė:

"Jie stato socializmą, o mes stengėmės statyti tik kiek pažangesnį kapitalizmą."

Arbenzas sakė, kad jis sugrįš Guatemalon, kai tenyksičiai žmonės atkovos demokratinį rinkimų laisvę.

Airių nacionalistų būrys užpuolė britų kareivines

Belfastas. — Būrys ginkluotų airių nacionalistų užpuolė britų policininkų barakus Šiaurės Airijoje prie Rossleos. Britai sako, kad užpuolikai atėjo iš pietų, iš Airijos respublikos. Vietą randasi prie pat rubežiaus.

Puolikai bandė staigiu puolimu pagauti britus nepriširngusius ir pasiimti jų ginklus. Bet sargas spėjo duoti signalą ir atbudino britus, kurie, nespėję apsilvilti, visgi spėjo gintis.

Vienas britas tapo sužeistas, bet airiai pasitraukė nepaėmę ginklų. Britai skelbia, kad puolimą pravedė IRA (Airių respublikietiška armija), nelegali grupė, kuri veikia už visos Airijos atvadavimą nuo britų. Bet Dubline IRA išsiuntinėjo laišką spaudai, kuriame aiškina, kad už puolimą šiuo kartu rengė kiti.

Paskutiniai pranešimai

Belzoni, Miss. — Balti rasisistai šovė į ir sunkiai sužeidė negrą krautuvininką Gus Courts, kuris anksčiau buvo vietinio NAACP skyriaus vadovu ir paskutiniu laiku smarkiai darbuosi prieš segregaciją.

Jis sunkiai sužeistas, bet, kaip pranešama, gyvens.

Ootakamund, Indija. — Bulganinas ir Chruščiovas nutarė viešėti Indijoje ilgiau, negu buvo planuota: iki gruodžio 14-os, vietoje 12-os. Jie taip padarė, nes gavo daugybę kvietimų aplankyti miestus.

Chicago. — Valdžia suėmė du nepiliečius, kurie randasi po deportavimo nutarimu ir laisvi po parole.

Tie du, James Keller ir George Witkovitch, atsisakė atsakyti imigracijos pareigūnams, kokius laikraščius jie skaito, kokius filmus mato, su kuom susitinka, kaip tai reikalauja Walter-McCarran aktais.

Atlanta, Ga. — Kelios pietinės valstijos jau paskelbė, kad jos priešins Aukščiausio teismo nutarimui panaikinti segregaciją traukiniuose ir autobusuose. Tos valstijos yra S. Carolina, Georgia, Louisiana, Alabama ir Mississippi.

Paryžius. — Premjeras Faure pasiūlė naują rinki-

minę reformą. Jis nori, kad nauji parlamentariniai rinkimai įvyktų kiekvienu kartu, kai valdžia atstotoma jai dar negyvuus dvejus metus. Faure mano, kad tas stabilizuotų valdžią: parlamento nariai, nenorėdami naujų rinkimų (iš baimės netekti savo vietų), ne taip greitai balsuos nepasitikėjimą valdžiai prieš kiekvienos progos.

Erath, La. — Katalikų vyskupas Jules B. Jeanmard ekskomunikavo 3 baltas moteris, kurios sumušė mokytoją, kadangi ana dėstė katekizmą bendrai baltiems ir negrams vaikūčiams.

Varšuva. — Pranešama, kad kardin. Stefan Vyszynski paleistas iš kalėjimo ir jis gyvena vienuolyne Pietrytinėje Lenkijoje. Bet jam neleidžiama grįžti prie ankstyvesnių pareigų, kaip Lenkijos katalikų primatas.

New Yorkas. — Admirolas Byrd išskrido Naujojon Zelandijon, kur jis sutiks laivus, kuriais jo vadovaujama ekspedicija plauks į Antarktiką, žemyną aplink pietinį polių.

Byrd mano, kad ten bus galima įsteigti pastovias apsigyvenimo bazes.

Nepaprastas stovis paskelbtas Kipre; graikai atsako veiksmu

Nicosia. Po to, kaip Kipro partizanai praeitą savaitę nukovė penkis britų karius, britų kariu jėgų vadovas maršalas Hardingas paskelbė nepaprastą padėtį.

Po tuo nepaprastu stoviu britai turi teisę sušaudyti kiekvieną asmenį, pas kurį randami šaunamieji ginklai, uždrausti visus mingus ir susirinkimus ir kariniuose teismuose teisti nacionalistus kipriečius.

Britai taipgi įsakė savo kariams neišeiti iš barakų

pavieniais, o tik grupėmis arba bent poromis. Kariai taipgi visur turi su savimi nešioti ginklus.

Lyg atsakydami į nepaprasto stovio paskelbimą, partizanai kaip tik sustiprino veiklą. Pačioje sostinėje Nicosijoje partizanai pravažiudami svedė granatą į viešbučio barą, kur paprastai susirenka britų karininkai. Vienas buvo sužeistas. Kitose Kipro dalyse irgi praveisti visokie veiksmai prieš britus.

Si Bekkai patapo Maroko premjeru, skirs valdžią

Rabatas. — Sultonas Ben Jusefas pirmu Maroko premjeru paskyrė savo asmenišką draugą Si Bekkai. Bekkai skaitomas nacionalistu, bet jis nepriklauso tai nacionalistų grupei, kuri reikalauja tuojautinės nepriklausomybės Marokui.

Vietoje to, Si Bekkai stoja už bendradarbiavimą su francūzais dabar, bet už laipsniškų nusileidimų iškovojimą. Jis sako, kad Marokas prieš nepriklausomybės turi eiti laipsniškai.

5 jaunos kalinės žiauriu būdu užmušė prižiūrėtoją

Akron, Ohio. — Penkios jaunos kalinės, tarp 15 ir 17 metų amžiaus, pabėgo iš vietinio kalėjimo, po to, kaip jos ypatingai žiauriu būdu nužudė savo prižiūrėtoją Bulah Bonham, 59 metų moterį.

Jaunuolės surįšo prižiūrėtoją diržais, paguldė ją ant grindų, paskui prikaišė jos burnon ir gerklėn skarmalų, kurie buvo įmirkyti į amoniją. Ji mirė beveik staigiai nuo tų nuodų. Manoma, kad mergaitės sutaupe pakankamai amonijos nuo dozų, kurios joms buvo duodamos grindų valymui.

Sovietai patvirtino įvykdę sprogimą, bet jie kartoja: reikia uždrausti A-ginklus

Maskva. — Tarybinė valdžia patvirtino žinią, kad ji pravedė didelį bandomąjį atominiai-vandenilinių sprogimų. Apie tai kelios dienos anksčiau pranešė Vakarų žinių agentūros, nes sprogimą rekordavo Amerikos, Britanijos, Japonijos ir eilės kitų šalių radaro ir kitos mokslinės stotys.

Paskelbdama apie šį bandomąjį sprogimą, Tarybų Sąjunga pakartojo, kad ji tebestoja už tuojautinį atominių ir vandenilinių gink-

lų uždraudimą, kaip tai ji išskėlė Ženevos konferencijoje.

Sprogimo vieta nebuvo paduota, bet manoma, kad tai įvyko kur nors šiaurinėje Sibiro dalyje, gal kurioje nors saloje į šiaurę nuo paties žemyno. Maskvoje išleistas pranešimas sako, kad sprogimas buvo praveistas "didelėje aukštumoje," kad išvengtų radioaktyvių dulkių plitimo į apgyventas vietas, kurios kenksmingos žmonėms.

Iš Japonijos pranešama, kad tenyksičiai mokslininkai rado radioaktyvumo šviežiai iškritusiam sniege, bet tik mažame kiekyje. Iš to japonai daro išvada, kad Sovietai tikrai ėmėsi rimtų priemonių, kad neprileisti prie plataus radioaktyvumo paplitimo.

Graikų partija už neutralumą

Atėnai. — Viena žymiausių Graikijos vidurkelio partijų, Venizeloso vadovaujama Liberalų-demokratų Sąjunga, paskelbė, kad ji stos už Graikijos neutralumą, už draugiškumą su Tarybų Sąjunga, lygiai, kaip su Vakarų kraštais.

Tas Venizeloso partijos pareiškimas Graikijoje skaitomas labai svarbiu. Atrodo, kad vis daugiau jėgų Graikijoje stoja už atsiemetimą nuo NATO ir bendrai Vakarų bloko, už neutralumą.

Graikijos spauda sako, kad gali būti, jog ateinančiuose rinkimuose kairiosios ir vidurkelio partijos sudarys neutrališką bloką.

Los Angeles. — Eks-prezidentas Trumanas atvyko čia. Jis vakariniame parkraityje pasakys kelias prakalbas.

Vlasovas kalbės architektų kongrese Tarybų Sąjungoje

Maskva. — Čia prasidėjo visos Tarybų Sąjungos architektų suvažiavimas, kuriame bus tartasi, kaip taupiau ir praktiškiau praveisti statybos planus. Pirmadienį suvažiavime kalbės A. Vlasovas, kuris kartu su kitais tarybiniais architektais lankėsi Amerikoje.

Kaip yra žinoma, Vlasovas ir keli kiti architektai, jam būnant Amerikoje, buvo kritikuojami Tarybų Sąjungoje už netikusią darbuotę. Amerikos spaudoje buvo rašyta, kad jam "grėšia pavojus važiuoti namo," o pabėgėliai Paryžiuje net bandė jį sulaukyti ir atkalbinėti nuo grįžimo Maskvon.

Faktas, kad jis dabar kalbės architektų suvažiavime, sakė stebėtajai, rodo, kad jam joks pavojus negrėsė ir negrėsia.

Vokietijos kariškiai jau planuoja "kovos vėliavą"

Bonna. — Kaizerinėj Vokietijoje, Weimaro respublikoje ir Hitlerio Trečiajame Reiche, vokiškos ginkluotos jėgos visuomet turėjo atskirą karinę vėliavą. Amerikoje kariai maršuoja po bendra žvaigždėta šalies vėliavą, Francūzijoje po raudoną — baltai-mėlyną tautinę vėliavą ir t. t.

Bet vokiečių militaristai visuomet norėjo atskiros vėliavos kariškiams. Ir nors ta vėliava keitėsi, jo pagrindiniu simboliu visuomet liko geležinis kryžius.

Dabar Vakarų Vokietijoje planuojama sudaryti naują kovos vėliavą. To nori kariškiai ir dešinės partijos. Bet socialdemokratai stoja prieš. Jie sako, kad kas gera visai šaliai, turi būti pakankamai gera ir kariams, kad jie gali maršuoti po tautinę Vokietijos geltonai-juoda-auksinę vėliavą, kad atskiros karinės, su geležiniu kryžium, nereikia.

Pastatė namą iš gyvų artilerijos šovinių

Caprile, Italija. — Nega-lėdamas pirkti plytų arba akmenų savo namo statymui, Nicola Soja, kuris gyvena netoli karinės stovyklos, pradėjo rankioti ten seną medžiagą ir namą statyti. Jis jį pastatė iš karinių dėžių, tuščių šovinių ir t. t. Bet dabar jis turėjo iš namo išsikraustyti ir kariai tą namą atsgariai išardo. Mat, per klaidą į Sojos rankas pateko gyvų, dar neišautų artilerijos šovinių krūva, kuriuos jis taipgi įmūrėjo. . .

ORAS NEW YORKE
Daug šalčiau, temperatūra apie 20 laipsnių.

SUBSCRIPTION RATES

Table with subscription rates for United States, Canada and Brazil, and Foreign countries.

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

ADVOKATO BOUDINO DALYKAS

NEWYORKIŠKIS advokatas L. B. Boudinas gina teismuose daugiausia darbininkų judėjimo veikėjus...

Sis advokatas padeda amerikiečiams gauti pasportus, kad galėtų išvykti iš Jungtinių Valstijų...

Kaip žinia, visa eilė amerikiečių negali išvykti iš Jungtinių Valstijų dėl to, kad prieš juos yra paduotų į Justicijos departamentą nemaža skundų...

[domiausias dalykas, kurį advokatas Boudinas sutiko, buvo šis: Šių metų pradžioje jis kreipėsi į Valstybės departamentą prašydamas-reikalauti pasporto...

Adv. Boudin atsidūrė juokingon podėtin: darbuodamas, kad būtų duoti pasportai kitiems amerikiečiams...

Ir adv. Boudin buvo priverstas eiti į teismą, reikalaujant, kad teismas darytų ką nors, kad teismas priverstų Valstybės departamentą duoti jam pasportą!

BOUDINO DALYKĄ svarstė federalinis teisėjas Washingtone Luther W. Youngdahl.

Tenka priminti, kad šis teisėjas, visapusiškai ištyręs dalykus, padarė neblogą nuosprendį.

Pasirodė, kad Valstybės departamentas, atsisakydamas duoti adv. Boudinui pasportą — teisę keliauti kituose kraštuose — motyvavo savo nusistatymą daug maž taip: Esą įrodymų, kad adv. Boudinas yra narys Jungtinių Valstijų Komunistų partijos; esą įrodymų, kad adv. Boudinas veikia sulgy direktyvomis ir disciplina, padiktuota Komunistų partijos.

Kas tie do įrodymai? Kokie asmenys įrodymus Valstybės departamentui ar kuriam kitam valdžios departamentui įteikė? Nepasakyta.

Ir čia teisėjas Youngdahl padarė tokį nutarimą: 20 dienų bėgyje Valstybės departamentas privalo pasakyti advokatu Boudinui vardus ir pavardes tų, kurie jį, Boudiną, skundė! Jis turi žinoti visus faktus (jei tokie yra), kuriuos Valstybės departamentas turi. Visas reikalas privalo būti aiškiai ir viešai iškeltas aikštėn. Negalima, neleistina neduoti pasporto Amerikos piliečiui tik dėl to, kad koks nors šniukštinėtojas, koks nors melagis yra žmogų-pilietį slapta įskundęs!

TOKI DAUG MAŽ sprendimą padarė teisėjas Youngdahl Boudino pasporto reikale.

Šiuos žodžius rašant, dar nežinome, ką darys Valstybės departamentas: ar jis klausys teisėjo Youngdahl sprendimo, ar apeliuos į Aukščiausią šalies Teismą, prašant, kad šis atstėtų teisėjo Youngdahl sprendimą.

Kaip jau visiems yra gerai žinoma, pasporto piliečiui davimas nėra kaž kokia privilegija, o teisė. Jei pilietis turi teisę balsuoti, rinkti valdžią, rinkti Kongresą, tai jis turėtų turėti teisę ir išvykti į kitą šalį, kai esti reikalo, nežūrint, ar jis, pilietis, priklauso kokiam partijai ar nepriklauso!

Mums rodosi, šitai dalykai turėtų būti sprendžiami pasportų išdavimo reikalu.

DR. A. SZCZYPIORSKIS GRĮŽO

PO TO, KAI LENKIJOS Liaudies Respublikos vyriausybė paskelbė amnestiją visiems lenkiškiems dipukams, norintiems sugrįžti savo gimtojon šalin, jau daug žymių lenkų veikėjų dipukų ta proga pasinaudojo.

Neseniai į Lenkiją grįžo Dr. Adam Szczypiorskis su žmona.

Dr. Szczypiorskis per keletą metų veikė su lenkų ekzilinė vyriausybe Londone. Jis buvo žymus lenkiškuose dipukuose asmuo. Jis, kaip ir daugelis kitų lenkų, kadaise manė, kad dabartinė Lenkijos vyriausybė ilgai neišilaikys, kad Lenkija atsisakys socialistinio kelio, kad Lenkija grįs į kapitalizmą, gražindama dvarininkams dvarus, fabrikantams fabrikus ir ten, Lenkijoje, vėl žydės "pilsudkinė demokratija."

Bet taip neišėjo. Lenkijos liaudis entuziastiškai stovi su liaudiška vyriausybe ir jokių perspektyvų nėra, kad ten kada nors grįs kapitalizmas. Dėl to blaiviau galvojančiai lenkai ir pradėjo galvoti apie grįžimą gimtojon savo šalin.

Visa tai kelia didžiulį nerimą lenkiškuose buržuaziniuose nacionalistuose. Kai kurie iš jų gali dėl to iš proto ieseiti.

Blaiviau galvojančiai lietuviškieji dipukai, mūsų nuomone, turėtų pasimokyti iš tokių, kaip Dr. Szczypiorskis.

Prisiminus Eugene Debsą

Sukako šimtas metų nuo gimimo Eugene Victor Debo. Jis gimė lapkričio 5 d., 1855 metais, mirė spalio 20, 1926 metais.

Eugene V. Debo vardas buvo ir bus žinomas kaip jautraus kovotojo už darbininkų reikalus ne tik Jungtinėse Valstijose, bet ir visame pasaulyje. Eugene V. Debsas gimė Terre Haute, Ind., neturtingoj francūzų šeimoje. Baigęs pradinę mokyklą, jis pastojio darban už pečkurių prie traukinių ir ten dirbo trejus metus. Nežiūrint sunkaus 12 valandų dienos darbo, jis savo poilsio laiką sunaudodavo skaitymu knygų ir besimokiniu. Kiti darbininkai už tai dažnai iš jo pasijuokdavė. "Iš rašto tuonos nevalgysi," sakydavo. Bet Debsas tų pajuokų nepaisė ir mokintis nepaliovė visą savo amžių. Būdamas didelių gabumų ir besimokindamas, su laiku tapo plačiai praslavinusiu žmogumi.

Apleidęs darbą prie geležkelio, jis per penkerius metus dirbo krautuvėje, bet vėliau vėl grįžo prie geležkelio. O vėliau pradėjo dalyvauti politikoje. 1879 metais jis tapo išrinktas Indianos valstijos legislaturon.

Darbininkų tarpe Debsas pradėjo darbuotis būdamas miesto klerku. 1880 metais tapo išrinktas sekretoriumi - izdininku pečkurių brolijos. Tais pareigas ėjo iki 1893 m. Po to tapo išrinktas prezidentu American Railway Union.

1894 metais kilo didelis Pullmano, dirbtuvių darbininkų streikas. Debsui teko vadovauti tam streikui, kaip unijos prezidentui. Jis tada atvažiavo Chicago ir iš čia vadovavo streikui. Tai buvo sunki darbininkų ekonominė kova.

Tuomet buvęs Illinois valstijos gubernatorius Altgeld buvo prielankus streikieriams. Jis atsisakė gelbėti kompanijai. Bet kompanijai pagalbon atėjo prezidentas Clevelandas, kuris prisuntė į streiką vietą federalinę kariuomenę, o teisėjas Taft prieš streikierius išdavė drausmę (injūncijon). Bet Debsas nepaklausė tos drausmės. Streiko neatšaukė, ir už tai tapo nuteistas šešioms mėnesiams kalėjimo.

Kuomet ėjo ta kova, Debsas gavo nuo savo tėvų telegramą: "Nepasiduok; laikykis savo principų." Jis savo principų ir laikėsi. Ką jis pasakydavo, tą visumet rūpestingai stengdavosi įkūnyti. Laike to Pullmano darbininkų streiko Debsas pamatė darbininkų unijų trūkumus. Jis visuo-met įsitikino, kad neuženka darbininkams turėti ekonomines organizacijas, bet reikia turėti ir savo politinę partiją, nes iš kapitalistinių partijų darbininkai pagalbos negali tikėtis.

Išėjęs iš Woodstock, Ill., kalėjimo, jis pradėjo raginti, kad visos silpnos, išsiklaidžiusios geležkelių darbininkų unijos, kurios dažnai streikų kovoje vienos kitų neremia, susivienytų į vieną didelę geležkelių uniją.

Debsas sykiu su Victoru L. Bergeriu 1897 m. suorganizavo Social Democratic Party, kuri 1900 m. Debsą pastatė kandidatū į šalies prezidentus.

1901 m. Social Democratic Party susivienijo su atskiliausia dalimi nuo Socialist Labor Party ir pasivadino Socialist Party. Debsas Socialist Party Partijai dirbo su didžiausiu pasivietimu iki pat savo mirties. Jis buvo partijos statytas kandidatū į šalies prezidentus keturis kartus.

Antru kartu Debsas liko nuteistas kalėjimam laike karo už pasakytą 1918 m. socialistų konferencijoje, Canton, Ohio, prakalbą. Toje savo kalboje jis aštriai pasmerkė karą. Už tą prakalbą jis tapo nuteistas 10 metų kalėjimam. Teisme jis neužsigynė nė vieno žodžio savo prakalbos; nesiteisino dėl jos, bet dar kartą pasmerkė karą. Ir nurodė į šalies konstituciją, kuri kiekvienam piliečiui užtikrina pilniausią žodžio laisvę. Kartu su nuteisimu į kalėjimą už tą prakalbą jam atėmė pilietybės teises. Jis tuo-met pareiškė: "Man liko atimtos Jungtinių Valstijų piliečio teisės, bet aš likau piliečiu viso pasaulio."

Karo kvaitulys pamynė po kojomis šalies konstituciją, ir Debsas nuėjo kalėjimam, kuriame išbuvo virš trejų metų. Nors kalėjimo sargai su Debsu ir švelniai apsieidavo, bet jam tas kalėjimas pakirto sveikatą. Iš kalėjimo išėjęs jis virs virs iki pat mirties. Karui pasibaigus, prezidentas Wilsonas atsisakė jį išlaisvinti. Išlaisvino jį prezidentas Hardingas. Bet pirmiau jis reikalavo, kad Debsas atsisakytų savo įsitikinimų. Debsas nesutiko atsisądėti, nors ir mirti reikėtų kalėjime.

Debsas buvo nepaprastai jautrios širdies ir labai malonus būdo žmogus. Jo nepaprastai patraukianti asmenybė, jo idealizmas ir atsidavimas idėjai vertė jį gerbti net ir didžiausius jo priešininkus. Jokios gyvenimo audros nestengė parblokti Debsą, nestengė sulaužyti jo dvasios. Mirties akvaizdoje jis pasakė, kad dvasia yra nenugalima. Tai yra dyasia kovotojo, dvasio idealisto, kuriam aukščiausias idealas buvo žmoniškumas.

alistų konferencijoje, Canton, Ohio, prakalbą. Toje savo kalboje jis aštriai pasmerkė karą. Už tą prakalbą jis tapo nuteistas 10 metų kalėjimam. Teisme jis neužsigynė nė vieno žodžio savo prakalbos; nesiteisino dėl jos, bet dar kartą pasmerkė karą. Ir nurodė į šalies konstituciją, kuri kiekvienam piliečiui užtikrina pilniausią žodžio laisvę. Kartu su nuteisimu į kalėjimą už tą prakalbą jam atėmė pilietybės teises. Jis tuo-met pareiškė: "Man liko atimtos Jungtinių Valstijų piliečio teisės, bet aš likau piliečiu viso pasaulio."

Karo kvaitulys pamynė po kojomis šalies konstituciją, ir Debsas nuėjo kalėjimam, kuriame išbuvo virš trejų metų. Nors kalėjimo sargai su Debsu ir švelniai apsieidavo, bet jam tas kalėjimas pakirto sveikatą. Iš kalėjimo išėjęs jis virs virs iki pat mirties. Karui pasibaigus, prezidentas Wilsonas atsisakė jį išlaisvinti. Išlaisvino jį prezidentas Hardingas. Bet pirmiau jis reikalavo, kad Debsas atsisakytų savo įsitikinimų. Debsas nesutiko atsisądėti, nors ir mirti reikėtų kalėjime.

Debsas buvo nepaprastai jautrios širdies ir labai malonus būdo žmogus. Jo nepaprastai patraukianti asmenybė, jo idealizmas ir atsidavimas idėjai vertė jį gerbti net ir didžiausius jo priešininkus. Jokios gyvenimo audros nestengė parblokti Debsą, nestengė sulaužyti jo dvasios. Mirties akvaizdoje jis pasakė, kad dvasia yra nenugalima. Tai yra dyasia kovotojo, dvasio idealisto, kuriam aukščiausias idealas buvo žmoniškumas.

Stulgiškis

(Per neapsižiūrėjimą šis straipsnis išleistas spausdinamas. Autoriaus atsiprašome.—Redakcija.)

Laiškai iš Lietuvos

Povilas Kaminskas, iš Binghamton, N. Y., gavo nuo savo seservaiškės, Ados Smetonytės, iš Miezikiškių, Panevėžio rajono, sekamą tikrai įdomų laišką:

Miezikiškiai, 1955. III. 7. Daug prabėgs gal metų ir dienų auksinių, Amžiams į bedugnę juoką nusineš, Daug kartų saulutė leisus už beržyno, Tik ar bematysim vienas kitą mes...

Linkėjimai iš Lietuvos!

Mūsų mylimieji! Pirmiausia dėkojame už laišką, kurio visai nebesitikėjome gauti, ir sveikiname Jus visus, linkėdami daug laimės ir pasisekimo Jūsų gyvenime. Mes labai sudžiugome gavę iš Jūsų laišką ir dėkojame, kad nepamirštate mūsų ir surandate laiko parašyti mums nors keletą žodžių. Dėde, Jūs manęs nepažįstate ir aš Jūsų nepažįstu, bet, kadangi mama ir tetulytė Barbora blogai rašo, tai rašau aš, Elzbieta duktė Ada.

Mes gyvename gerai. Mamytė ir sesuo dirba kolūkyje. Mūsų šeima iš viso yra penki: mama, aš, sesuo Vanda, brolis Graicjonas (šimet grįžęs iš kariuomenės) ir tetulytė Barbora. Graicjonas (Elzbieta sūnus) dabar mokosi Panevėžyje žemės ūkio mechanizacijos mokykloje. Čia jis gauna nemokamai maistą, butą ir dar pinigų 200 rublių mėnesį. Kaip jau minėjau, mama, sesuo ir tetulytė Barbora dirba kolūkyje, o aš mokausi Panevėžio II-oje Darbo Jaunimo Vidurinėje mokykloje, dešimtoje klasėje. Kol kas dar nė vienas nevedė, ir jeigu Jūs jau auginate anūkus, tai Jūsų sesuo Elzbieta-

mūsų mamytė — dar' augina mus. Kai dėl fotografijų, tai ir mes Tamstoms dar neįdėsimė į šį laišką, nes dabar' neturime nusifotografavę "visa šeima, o laukt nesinori, nes labai noriu, kad Jūs kuo greičiau gautumėt atsakymą. Kitame laiške tai tikrai nusiųsimė, bet jau ir Jūs pasistengkite atsiųsti mums. Juk tiesa, dėde, kad labai įdomu savo tokius artimus gimines pamatyti nors ant fotografijos.

Kai Tamstos klausiate apie Grigonį Joną, tai galiu parašyti, kad ir jie gyvena gerai, tik visa nelaimė, kad jo sūnus Justinas yra psichiškai nesveikas, tai yra ne visai pilno proto, todėl namuose dažnai su juo kyla bėsniai ir muštynės. Juozapo (Tamstų brolio) žmona irgi gyvena neblogai. Juk Jūs jau žinote, kad jis mirė, bet žmoną paliko su 4 dukterim. Emilė ir Vanda jau apsieidė, o Danutė ir Bronė dabar gyvena mieste. Vanda gyvena Radvilišky, o Emilė — Dotnuvoje. Mamytė labai sutinka su broliene, dažnai pasidaro alaus ir nugaria suėję abidvi.

Tetulytė Barbora irgi sveika, linksma. Gerai sugyvenam. Aišku, kitą kartą ir apibara mus, bet iš gerumo, ne iš piktumo.

Kulbė Longinas dar kol kas gyvas ir sveikas, o taip pat tebegyvena ir Sukys Zigmantas. Ona Kulbaitė irgi gyvena gerai. Dirba kolūkyje, bet ne pas mus.

Pas mus kolūkis "Raudonoji Vėliava." Miezikiškių miestelyje kolūkio centras. Čia yra klubas-skaitykla, biblioteka, kultūros namai, paštas, laurautvė, baras, vaistinė, ambulatorija. Tai štai, dėde, kaip pas mus dabar smagu. Sekmadieniais išėję iš bažnyčios dažnai susirenkam į kultūros namus, žiūrim vaidinimų, kinų, klausom paskaitų. Net ir mamytė, kuri dar niekuomet nebuvo buvusi ki- ne, vieną sykį pasisekė išva-dinti į kiną, o po to tai jau ir pati labiau juo domisi. Pas mus Miezikiškuose yra 8 klases vidurinės mokyklos, kur galima mokytis nemokamai. Tai štai, dėde, tikrai tiek nepalikot išvažiudamas, kiek naujo rastumėt dabar, jeigu atvažiuotumėt pas mus į svečius.

Tai štai, brangus dėde, kiek aš Jums prirašiau visokių naujienų. Aš daug prirašiau apie mus, bet ir Jūs sekanciam laiške parašykite daugiau apie save. Man labai įdomu, kaip gyvena mano nepažįstami dėdė su dėdine, pusseserė, pusbrolis ir jų vaikučiai. Ar jie gyvena kartu, tai yra viename mieste, ar kur kitur? Man labai norėtusi susišašinėti su savo pusseserė — Jūsų dukterimi, tai jeigu jinaį sutiks, tegul parašo man laišką šiuo adresu: Lietuva, TSR, Panevėžys, P. Cvirkos gatvė Nr. 19, Smetonytėi Adai. Aš būčiau jai labai, labai dėkinga. Kaip gyvena pusbrolis Povilas? Kur jie dirba? Kaip gyvena Jų vaikučiai, Tamstų anūakai? Kaip Jų ir Tamstų sveikata? Parašykite, kiek kuris iš Jūsų šeimos turi metų. Gal būt Jūs, domu, tai parašysiu ir aš metus. Man jau 18 metų, Graiciui — 23 metai, Vandai 22 metai amžiaus. Taip pat kaip nors pasistengkit atsiųsti mums savo fotografijas. Mes jau kaip nors stengsimės Tamstoms irgi surašysime ir pasiųsime fotkes. Parašykite dažniau. Nors ir nesimafom, tai pasikalbėkime nors per laiškus. Linkėjimai Jūs nuo visų pažįstamų. Mamytė ir teta Barbora bučiuoja Jus. Aš taip pat bučiuoju Jus, brangieji, o taip pat Jūsų vaikučius ir vaikų vaikus. Širdingiausi linkėjimai nuo mūsų visų. Pasilikite sveiki, linkime daug daug didelės ir gražios laimės, meilės šeimoje ir sveikatos. Dovanok, dėde, kad taip nevykusi ai para-

siau. Gal Jums ir atsibos skaityti mano plepalus, bet jau atleiskit už tai man, dėde. Lauksime su nekantrumu atsakymo. Pasilikit sveikučiai ir linksmučiai.

Jūsų seserėčia Ada

Sekamą laiškėlį gavo iš Lietuvos hartfordietis A. Kiškiūnas. Jį rašo jo sesuo ir švogeris.

Sveikas, mylimas broleli!

Ačiū už laišką, kurį mes gavome seniai. Mes nuo Jūs gauname laiškus dažnai. Gavome ir siuntinius, kuriuos Jūs mums prieš keletą metų siuntėte. Bet daugiau nesiuskite, nes pas mus visko yra, o už siuntinius reikia brangiai mokėti, tai neapsimoka. Mes gyvename po senovei, vaikai visi dirba, gyvena neperblogiausiai. Šiaip pas mus dabar gyventi gerai. Tik kad sveikata jau nekokia. Juozas vis serga, jo li-gva vadinasi širdies skliorosė ir jau nepagydoma. Kad galima būtų pagydyti, tai valdžia padėtų, bet jau dabar nieko nemačyja vaistai. Jį gydė visaip, ilgai ir už gy-

dydymą pas mus nereikia mokėti, bet kad liga jo metuose nepagydoma. Taip ir vargtu su juo namuose. Šiaip gyvename pusėtinai, nes vaikai padeda. Ant mūsų žemės gyvena vaikai Jonas ir Henrikas. Kasilevičius jau senas, tai ir jis serga, nedrūtas. O kitų visų tai jau nėra, išmirę. Šiais metais pasimirė Milius Pranas daugiausia jau gyvena vaikai. Lesevičius Pranas negyvena čia, kažkur išsikėlė, tai dabar nežinom, kaip jiems sekasi. Jų vaikai visi ženoi. O sūnus bijosi sugrįžti todėl, kad jis kartu su vokiečiais kariavo prieš rusus, tai žino, kad už tai nedovanojama. Pas mus šiais metais buvo šaltas pavasaris, o vasara sausa. Bet javai daugumoje gražūs, duonos bus užtektinai.

Perduokite nuo mūsų linkėjimus visiems saviems ir pasakykite, kad mes gyvename gerai. Taip daugiau naujienų pas mus nėra. Paršykite, kaip jūs toliau gyvenate.

Sudiev, sesuo Anelė ir švogeris Juozas

Binghamtonas 35 metams praėjus

(Pabaiga)

Tarp kitko man tenka prisiminti apie lietuvių ir lenkų darbininkų santykius Binghamtone. Visų pirma noriu užtikrinti, kad neturiu kokio nors nepalankumo lenkų tautai — anaiptol. Bet faktai tokie atmintini: LSS 33 kuopa nutarė, kad reikėtų suorganizuoti ir lenkus darbininkus, kad galima būtų geriau veikti tarptautiniai ir bendrai būtų stipresnis socialistinis judėjimas.

Pasakyta—padaryta. Pralkalbos buvo surengtos, ir kalbėtojas, lietuvis, kad drožė tai drožė "spyčių" lenkų kalboje. Pasekmės buvo visai neblogos. Buvo sudaryta lenkų socialistų kuopa iš devynių narių. Bet tikėkite ar ne, tik už šėių mėnesių jį visiškai pakriko.

Esu pirmiausia pažymėjęs, kad LSS 33 kuopa gerai gyvavo, o kada suskilo, tai nekuriė nuėję pas Grigaitį, bet dar vis kalbėjo kaip šio-kie tokie socialistai, bet kai Grigaitis susivienijo su klerikalais ir fašistais, tai vietiniai Binghamtono vadukai ir tam pritarė. Ypačingai Justis Buginskas, kuris viskam vadovavo, dabar iš viso neliko socialistu, ir katalikai juokus kreičia, girdi, Justis Buginskas už tai nieko negavo, o tik jam nosis paraudonavo.

Atsimenu, kad Binghamtone dar Palmerio reakcijos laikais kai kas išsigan-do ir pasitraukė iš pažangaus judėjimo, liko bešališkais. Aišku, kad kas tai panašaus atsitiko ir makar-tizmo laikais paskutiniiais keleriais metais, bet drąsnieji liko. Tame teko įsitikinti apsilankant į LLD kuopos susirinkimą, kur teko sutikti sėnus gerai pažįstamus draugus ir drauges.

Bendrai galima pasakyti, kad lietuvių darbo žmonės Binghamtone yra nemažai atsiekę, išmokslino savo vaikus, kai kurie įstengdami jiems suteikti net aukštą mokslą.

Buvo laikai Binghamtone, kuomet prakalbos, diskusijos ir paskaitos buvo visai neretas dalykas. Ot, tarp kitko man prisimena diskusijos, į kurias LSS 33 kuopa pakvietė kunigą Re-meiką. Diskusijų tema buvo: "Ar Romos katalikų dvasiškijsa palaikė lietuvių kalbą?"

Prisimenu, kad kunigas apsiėmė diskutuoti tik su vietiniais binghamtoniečiais, bet taipgi atsimenu, kad jam nuo estrados neteko bėgti, nors ir gavo nemažai karčių užmetimų. Dabar aš galvoju, kad, ot, jeigu mes tada būtume turėję tokia medžiagą kaip "Popiežiai ir Lietuvių Tauta," parašytą prof. Pakarklio arba Metelonio "Apie Dievų ir Žmones," tai diskusijos būtų buvusios visai kitokios.

Viesėdamas dabar Binghamtone, aš dar daug kartų galvoju apie vietinių lietuvių namą, tą garbingą lietuvių apšvietos įstaigą, tą žibintą, kuris mums švietė. Vieną vakarą nutariau pasivaikščioti ir pamatyti, kaip tas namas atrodo dabar.

Sustojau, pradėjau mąstyti. Aplink tamsu, jokia šviesa nesiveržia per langus, nei joks balsas. Ir pirmimniau tuos laikus, kai per langus skambėjo choristų dainos ir linksmas juokas, kaip gyvenimas virė virė.

Galvoju: nejaugi binghamtoniečiai prarado meilę savo gimtinei kalbai ir motiniškai dainelei? Nesinori primesti, nes žinau, kad pas binghamtoniečius kaip ir kitur, kur meninis gyvenimas yra žymiai apmiręs, yra troškimas jį atgaivinti, tik reikia daugiau energijos ir pasišventimo.

Aš pastebėjau, kad Binghamtone randasi keletas draugų su gan gerais balsais, tik nereikia duoti progos tiems balsams džiūti ir merdėti. Man teko susisieiti ir pasisveikinti ir su buvusia choro mokytoja. Atleikite, kad pažymėsiu, jog vienas dalykas, kuri kenkia binghamtoniečiams yra, kad daugelis praleidžia laisvus vakarus savo namuose prie kortų ir aludų stiklo. Bet tai, žinoma, tik viena paveiklo pusė. Mes turime ir draugų, kurie geidžia atnaujinti meno ir apšvietos veiklą, ir aš linkiu jiems to atsiekti.

K. B. D.

Keliai, takeliai į mokyklą

"Už auksą brangesni tie obuoliai. Tu, štai, pavogsi gražų obuolį, suvalgysi — ir viskas, o aš, gal būt, iš šito obuolio tokius medžius išauginsiu, kokių tu ir sapne nesapnavai..."

Mokytoja Ona Žiobaitė atpasakojimo tekstą skaito lengvai, įsijausdama, netgi švęsdama kažkokiu vidiniu džiaugsmu. Straipsnelis apie Mičiurina! Juk tai labai artima ir labai suprantama Miroslovo vidurinės mokyklos mokiniam, net ir tiems, silpniesiems, kurie susirinko laikyti rudens egzaminų. Klasėje žaidžia saulės spindulių zuikučiai, beveik ties langu svyro kriaušės šakos, aplipusios geltonais sultingais vaisiais, žydi karkelėliai ir jurginiai, tolumoje — nubalę vasarojaus laukai. Mokytoja — nelabai įdegsi saulėje, su ruda apgamėle kairiajame skruoste — paraudusi nuo susijaudinimo.

Tylūs, nedrąsūs septintokai lengvai atsidadu, griebiasi plunksnos ir palinksta ties antspauduotais popieriaus lapais. Jei šį rytą, eidami iš namų, jie baiminosi, kad atpasakojimas galis būti sunkus, nesuprantamas, tai dabar baimės neliko nė trupučio. Kaip neatpasakoti tokio įdomaus atsitikimo, kuriame veikia jų amžiaus, lygiai taip pat mėgstas obuolius berniukas Pavlas ir nuostabusis gamtininkas Mičiurinas. Juk septintokai taip pat mičiuriniai — ir dar ne bet kokie! Netoliese atokaitoje puikauja jų pasidžiavimas — bandomasis skyapas ir daržas. Išsitus metas čia dirba jaunieji gamtininkai! Pavasarį — kasa, sėja, sodina, vasarą — laisto ir ravidu, rudenį — sutvarko derlių, "kulia," o žiemą — susirašinėja su aibe kitų mokyklų, keičiasi sėklomis. Augina jie bandomuosiuose sklypeliuose daugybę įvairių rūšių pašarnių žolių, javų, gėlių, vaiskrūmių, daržovių.

Bet dabar, kai reikia straiptelio turinį, kad ir tokį suprantamą, užfiksuoti popieriuje, mažai bepadeda mokyklos daržas. Mintis, rodos, visiškai aiški, labai nenoromis virsta šiokiu tokiu sakiniu — atsijusiu, neišplaukiančiu iš pirmesniojo, panašiu į ligi pat viršūnės nugenėtą medį. Kamienas yra, šaknys yra, o vis dėlto — tai tik baslys.

Plaćiapetis, ūgiu ir stambumu kitus pralenkęs. Algis Cervinskas susirūpinęs sėdi pirmame suole. Įsmeigia šviesiai mėlynas akis į ką tik atremontuotos klasės sieną, pagalvoja ir rašo vieną eilutę, dvi. Paskui vėl sunkiai, įtemptai mąsto. Straipsnelį mokytoja perskaitė du kartus. Po to jis pats suaugusio vyro būsu jį atpasakoja, o dabar jau antrą valandą vargsta, lipdydamas žodį prie žodžio. Jam, kaip ir kitiems pataisininkams, į galvą ateina visokios smulkmenos. Atrodo, būtinai reikia parašyti, kad Mičiurinas privertė Pavlą išgerti arbatos su vyšnių uogiene ir kad Pavlas pradžioje paabejojo, ar uogienė nepilta nuodų.

Apie tai, kas svarbiausia, apie atkaklią Mičiurino kovą su sodo kenkėjais, apie didelį gamtininko troškimą "paruošti vaisius" visiems — išauginti krūvas tokių obuolių ir kriaušių, "kokių ir Kryme nesurasi," nė vienas rašantysis neužsimena.

Lėtai slenkta rašinių eilutėmis pieštukas, neretai stabtelėdamas ir palikdamas raudoną pėdsaką — kai kur ryškų, kai kur vos žymų, praedintą punktūrą. Dviejuose labiausiai išmargintuose lapuose atsiranda nepatenkinami pažymiai. Kitur — trejetukai. Egzaminų komisijos nariai pritaria ir rašo savo atžymėjimus — tuos patėjus

dvejetukus ir trejetukus — tik kartais mažučius, susikūprinusius, kartais tiesesnius. Žinoma, pažymių forma nieko nereiškia, tik juos rašančio mokytojo ranka intuityviai daugiau ar mažiau niuansuoja.

Dėstytojos veidas nebetekęs rytmetinės giedros. Pavargo. O gal mokytoja atsistojo prieš sunkų klausimą, prieš vieną iš švietimo problemų. Juk ne vien Miroslovas yra nemaža silpnai rašančių mokinių. Silpniausieji jų (ir net ne visi) gauna pataisas ir po dviejų su puse mėnesių, vasaros pabaigoje, pakartotinai laiko egzaminą. Ir parašo jie dabar beveik lygiai taip pat silpnai, kaip pavasarį. Apie pažangą kalbėti sunku. Gerai dar, kad neparašo blogiau, neišbarsto labai kuklutes turimų žinių atsargos. Kada čia išmoksi rašyti, jei vasarą patys karščiai, pati darbymetė, patys vasaros malonumai. Juk neužtenka, retkarčiais atsisėdus pavėsyje, pasklaidyti gramatiką ir sintaksę. Reikia nuolatos treniuotis — rašyti ir rašyti. Tuos rašinius kas nors turi perskaityti, ištaisyti ir paaiškinti. Tiesa, mokykloje vasaros metu kasdien būdi du-trys mokytojai. Galima j juos kreiptis. Tik bėda, kad klausiti, domėtis yra būdinga geriausiems mokiniams ir labai nebūdinga atsilikusiems. Šie ateina tik tada, kai konsultuoja "savas" mokytojas — tas pats, kuris dėstė ir kuris egzaminuos. O jeigu tas mokytojas studijuoja, lanko pasitobulinimo kursus ar išvyksta mėnesiui pailsėti — tai nelabai daug tų užsiėmimų ir būna.

Kad ir tas pats Algis Cervinskas. Stropus, gerų norų vaikas. Atsakinėti žodžiu pasirošia, galima sakyti, penketui, kitus dalykus moka neblogai, tik rašomieji nesiseka. Pavasarį jis visai nemokėjo naudoti tiesioginės kalbos ir rašė:

"Jis pasakė, jei būtų toli, tai aš uždečiau lempas."
"Jis pasakė paprasto balto..." (suprask: prašė balto rankšluosčio — A. B.).
Rudenį tas pats Cervinskas vėl rašo:

"Mičiurinas sako, kad aš (t. y. Mičiurinas. — A. B.) per dešimt metų išauginsiu didelius medžius."
Jei kas nors būtų pastebėjęs, kad Algis nuolatos kartoja tas pačias klaidas, jei kas nors būtų paskyręs pora valandų vien jam — berniukas būtų įstengęs suprasti šiuos ne pačius sunkiausius rašybos dalykus. Ar tas "kas nors" neturėjo būti ji, lietuvių kalbos mokytoja, nepaisant net ir to, kad pati užsiėmusi savomis studijomis ir dalį vasaros praleido neakivaizdininkų sesijoje? Vis dėlto — taip! Jeigu per mokslo metus ir vasaros konsultacijų metu būtų dirbama kūrybingiau stengiantis geriau įsižiūrėti į tuos pačius kad ir nuobodžius mokinių darbelius, individualiau prie jų prieti, rezultatai, žinoma, būtų geresni.

Ne vien Miroslovas tam tikras silpnai besimokančių mokinių skaičius perėjo aukštesnes klases. Jie šliauž visų užpakalyje, stabdydami normalų darbą, mažindami pažangumo procentą, kaip kokia neišvengiama būtinybė. Pavasarį vėl vienas antras "kris," o likusieji vargais negalais vis dėlto persiris į kitą klasę. Paskui jie išsigudrina rašyti labai trumpai ir atsargiai, praleisdami ir apsidami viską, ko nežino, kuo abejoja. Jei nėra gramatinio ir sintaksės klaidų, tai ir labai bekrūjis rašinis vertinamas patenkintamai. Ar nesutinkame abiturientų, turinčių labai mažą žinių iš sintaksės

ir morfologijos? Sutinkame. Užtenka vienu likto kams mokslo metų eigoje vietoje įprastinės temos duoti diktantą, kad tuo pilnai įsitikintume.

I lietuvių kalbos egzaminą žodžiu turėjo vyktyti keturi septintokai. Jau seniai metas pradėti, tačiau suole sėdi tik dvi mergaitės. Berniukai neatvyko.

— Gal nežinojo?
— Ai, kur ten! Visiems pranešimus išsiuntinėjau, be to, buvo konsultacijon susirinkę. Ant stalelio išdėstomi bilietai. Mergaitės virpančiais pirštais paliečia bilietus, nesiryždamos vėl atitraukia rankas, kol pagaliau išdrįsta atversti. Viena šypteli — vadinasi, gerą ištraukė, kitos veidu prabėga šešėlis.

Kai abidvi baigė atsakinėti, kieme pasirodė Vaclovas Aravičius. Susišukavęs, švariais marškiniais, panašiu į tai, kad atėjo egzaminuoti, tačiau stovi sau kieme, ir tiek.

— Eiti pakviesti, ar ką? — (tariai egzaminuotojai, ir viena iš jų nueina atsivesti Aravičiaus.)
— Trauk bilietą, o apie pavėlavimą paskui pasikalbėsime. (Bus daugiau)

Britai suėmė aukštus Kipro graikų stačiatikių kunigus

Nicosia. — Britų policija suėmė du aukštus Kipro graikų ortodoksų (stačiatikių) dvasininkus, kurie yra Etnarchijos tarybos (arkivyskupijos) nariai. Be to, britai suėmė 8 svarbius pasaulietiškus nacionalistus. Pamagustoje kipriečiai partizanai bombardavo 3 prie pat Nicosios išsprogdino mažą tiltelį.

Teheranas. — Irano valdžia suėmė Navabą Safavį, ultra-religinės organizacijos "Fadayan Islam" ("Islamo Ištikimieji") vadą. Ta organizacija laikosi nuomonės, kad Iranas turi pasilikti tradiciniai-musulmoniška šalis ir kiekvienas iš

Vakarų paskolintas įstatas arba paprotis yra "išdavystė" Tos grupės pasiūstas atentatorius 1951-ais metais nušovė premjerą Ali Razmarą, o praėitą savaitę kitas atentatorius bandė nužudyti dabartinį premjerą Alą.

Mendes-France atvyksta čia, kur jis skaitys paskaitas

Paryžius. — Šio mėnesio pabaigoje į Ameriką išskris buvęs premjeras Mendes-

France. Ten jis skaitys kelias paskaitas universitetuose, kuriose jį pakvieta. Pirmoji paskaita bus duota Louisville universitete.

Mendes-France pasiliks Amerikoje kelioms savaitėms. Manoma, kad jis neoficiališkai tarsis ir su kai kuriais valstybininkais.

Melbourne, Australija. — Darbiečių vadas Evatt sako, kad Australijos katalikų vyskupai veda anti-darbietišką propagandą.

Maskva. — Septyni tarybiniai žurnalistai, kurie per kelias savaites viešėjo Amerikoje, jau sugrįžo į TSRS. Jie dabar savo laisvės raščiams pradės rašyti savo įspūdžius, o rašytojas Boris Polevoj, kaip manoma, parašys knygą.

Jei Tamsta dar neprenumeruoja dienraštį Laisvę, tuojau užsisakykite. Jis kasdieną atneš jums į namus svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

Laisvės Vajus Gavimui NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Prasidėjo 1-mą Dieną Spalio ir tęsis iki Sausio 1 d., 1956

Visus apšvietą ir dienraštį Laisvę branginančius žmones kviečiame į talką gavimui naujų skaitytojų. Prašome stoti į kontestą iš pat pradžių vajaus. Prašome pasidaruoti taip, kad visi jūsų draugai ir pažįstami prenumeruotų LAISVĘ.

Kontestantams Yra Skiriamos Pinigais Sekamos Dovanos:
1-ma \$50, 2-ra \$40, 3-čia \$35, 4-ta \$30, 5-ta \$25, 6-ta \$20, 7-ta \$15, 8-ta \$12, 9-ta \$10, ir 10-ta \$5

Prašome visų Laisvės skaitytojų padėti savo kolonijų vajininkams gauti naujų skaitytojų, padėkite jiems laimėti vieną iš aukščiau nurodytų dovanų. Kalbinkite savo draugus ir pažįstamus užsisakyti Laisvę.

Visų Esančių Laisvės Skaitytojų Prašome Gauti Nors Po Vieną Naują Skaitytoją

Kuriems aplinkybės nedaleidžia dalyvauti konteste, tai prašome pasirūpinti gauti nors po vieną naują skaitytoją laike šio vajaus. Kadangi yra daug vajininkų, kurie gauna po keliolika skaitytojų, tai po vieną, aišku, gali gauti kiekvienas asmuo. Pasirūpinkite tuom taip labai svarbiu reikalu.

Užtikrinkim Laisvės gyvavimą 1956 metams

Visuose lietuvių centruose prašome organizacijų veikėjų ruošti pramogas Laisvės paramai. Su įėjomis už prenumeratas, uždariais nuo parengimų ir aukomis turime savo dienraščiu sukelti tinkamą budžetą išsilaukymui 1956-ais metais.

Stokite į Eiles Laisvės Prietelių

Nuolat dirbantieji ir apšvietą branginantieji asmenys yra prašomi stoti į Laisvės Prietelių eiles, prisidėti su \$50 į metus išlaukymui Laisvės dienraščiu. Galite mokėti po \$5 į mėnesį iki sumokėsite visą \$50. Kurie neišgalite įstoti į Laisvės Prietelių eiles, aukokite kiek išgalėdami. Visokia parama dienraščiu bus labai įvertinta. Rūpinkimės visi, kad išlauktyti dienraštį.

Laisvės vajus yra reikalas visų apšvietą branginančių žmonių

Tuoju stokime į darbą verbavimui naujų skaitytojų, rinkime aukas ir ruoškime pramogas sukėlimui Laisvei budžeto 1956 metams. Kurie negali prisidėti darbu ir gerai pasilaiko finansiniai, tai jie turėtų stambesnėmis dovanomis paremti Laisvę.

Rašydami vajaus reikalais adresuokite sekamai:

LAISVĖ

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

South Boston, Mass.

BALIUS Rengia Amerikos Lietuvių Piliesių Klubas, Įvyks

Sekmad., Gruodžio 4 Dec.

Taipgi bus gerų gospadinų puikiai pagaminti pietūs. Apart gerų valgių bus dar ir ko daugiau.

Baliaus vieta, 318 Broadway

Prasidės Lygiai 4-tą Valandą Popiet

Harrison-Kearney, N. J.

Pokilis Pagerbimui Seno Veikėjo

Jurgio Meškeliuno

Jurgis Meškeliūnas gyvena Newark, N. J., ir jis jau turi 82 metus amžiaus. Per daugelį metų pasižymėjęs kaip literatūros platintojas. Todėl harrisoniečiai rengia jo pagerbimui parę.

Tas pokilis įvyks sekmdienį

Gruodžio 4 December

Prasidės 5-tą valandą popiet

Bus gerų užkandžių ir malonių pasimatymų. Kviečiame visus atsilankyti pasilinksinti ir pagerbti ilgametį visuomenininką.

Prašome įsitęmyti vietą:

Labor Lyceum,
15-17 Ann St., Harrison, N. J.

Visus prašome pribūti nurodytu laiku, nes visi kartu pradėsime parę.

Švieskimės

ILGI ŽIEMOS VAKARAI VERKDAMI PRAŠO KNYGŲ, ypač tų, kurios parduodamos už visai žmonišką kainą ir kurias pradėjęs skaityti, skaitysis neatsilikvėpdamas, kol pabaigsi. \$13.00 VERTES KNYGŲ DABAR TIK UŽ \$5.00! Tuoj kiek penkinukę į vokią ir siusk, nes tokia progą atsistiekti rečiau, nei aukso lėdų suradimas.

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemyli netgi, kada mane skaitai. 311 pusl., kaina \$3.00. ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI (novelės) sako: skaitai mane, nes aš parodau tau gyvenimą baisesnį, negu pats gyvenimas parodytu. 316 pusl., kaina \$3.00. Ilustruota. ŠIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tadą vaikščioji širdies rūmose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi. 449 pusl., kaina \$4.00. Ilustruota.

SLIAPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydami matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbų, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį būklimą. 632 pusl., kieti viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS SYKIU tik už \$5.00! Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite: Dr. ALG. MARGERIS, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

P. S. Puikiausia Kalėdų dovana — šitos knygos.

Malonūs svečiai mus aplankė

Lapkričio 1 d. atvyko mano sesutė Ona Titanienė iš Woodhaven, N. Y. Čia pabuvojus grįžo į namus lapkričio 4. Ją palydėjęs į busą stotį, kadangi jau žinojome apie kurį laiką čia pribus busas iš New Jersey su mūsų labai geru draugu P. Dennis-Dancevičiumi iš Clifto, na, tai ir palaukėme valandą. Kaip sykis, busai atėjus ir sustojus, štai ir mūsų laukiamasis svečias tik strikt iš buso ir dairosi aplink svetimoj vietoj, o aš tuoj šūktėjau—Dennis! Viskas tvarkoj. Dancevičius pamatęs nusišypsojo ir sako: "Nemaniau, kad man viskas taip nusiseks."

Draugas P. Dancevičius domėjosi mūsų kalnuotomis gražiomis ir negražiomis apylinkėmis. Aplankėme jo seną draugą Vincą Krimą—farmerį. Drg. Dancevičius su Krimais gražiai pasikalbėjo ir išėjo dviem sūriais nešinas. Taipgi aplankėme ir Globičius. Jam patinka jų įsikūrimas.

Taip pat drg. Dancevičiui teko su mumis būti ir tautiškų katalikų bankete, kur daug pažinčių susitiko.

Lapkričio 7-os vakarą drg. Dancevičius išvažiavo namo, nes dėl tam tikrų reikalų ilgai pas mus būti negalėjo.

P. Dancevičius išvažiuodamas pareiškė: Man jūsų apylinkė neblogai atrodo, nors, tiesa, man tie kalnai atrodo nepaprastu reginiu, bet jų ta scenerija kartu ir įspūdinga. O kas liečia orą, tai aš jau spėjau pajusti, kad čia jis lyresnis ir sveikesnis gyventi, nes reumatiški skausmai, kurie mane nuolat kankina, čia jau pradėjo palengvėti. Labai norėjome, kad abu Dancevičiai mus aplankytų, bet ji dirba ir negalėjo iš darbo išlikti.

P. Dancevičiui ir mano sesutei Titanienei dėkojame už mūsų aplankymą.

Marijona Senkevičienė, — Laisvės skaitytoja — smarkiai susižeidė dešinę ranką savo stuboje. Ji, parėjus iš darbo, skubino stubos ruošą ir tuo pačiu laiku telefonas subirgė; ji bėgo prie jo, paslydo ir puldama ranką palaužė palei riešėlį. Sako, kad vienoj vietoj kaulas įškilo. Reiškiam Marijonai simpatiją ir linkime kuo greičiausiai pasveikti. Marijonos adresas: 230 Stanton St., Wilkes-Barre, Pa. V. Žilinskas

Pranešimas

SO. BOSTON, MASS. Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas rengia balių, įvyks sekmadienį, gruodžio (Dec.) 4 d., pradžia 4-tą valandą popiet, salėje 318 Broadway.

Geriausios gospadinės pagamins puikiausius pietus, taipgi bus ir ko daugiau. Kviečiame visus atsilankyti. Rengėjas. (229-231)

RICHMOND HILL, N. Y. LDS 13 kp. susirinkimas įvyks gruodžio 1 d., 7:30 val. vak., Liberty Auditorioj, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y. Naziai malonėkite dalyvauti, nes bus renkama kuopos valdyba 1956 metams, taipgi rinkime delegatus į LDS 3 Apskrities konferenciją. Valdyba. (132-233)

BROCKTON, MASS. Draugiškas vakaras ir pasikalbėjimas dienraščio Laisvės reikalais, įvyks gruodžio 3 d., Lietuvių Tautiško Namo kambaryuose, 7 val. vak. Turėsime užkandžių, karštos kavos, pyragų. Pamatysite gražių paveikslų, kuriuos nufotografavo A. Valinčius, Laisvės pikniko, liepos 3 d. Kurie davėte užsakymus, gausite paveikslus. Taipgi pamatysite paveikslus iš Lietuvos ūgonių gyventojų. Kviečiame visus dalyvauti. LLD 6 kp. Komitetas. (231-233)

Sheepshead Bay gyventojai žada panaujinti reikalavimus prailginti Nostrand Ave. subway.

New Yorko ir Apylinkės Žinios

Pianistė viešnia iš demokratinės Lenkijos

Tikrai jau žinoma, kad gruodžio 3 dieną, 8:30 v. v. Town Hall svetainėje, New Yorke, garsioji Lenkijos artistė viešnia duos gerą koncertą.

Toji viešnia—Halina Czerny-Stefanska. Tai pianistė, kuriai mažai pasaulyje yra lygių.

1949 metais Halina Czerny-Stefanska lamėjo pirmą premiją Keturtajame Tarptautiniame Chopino vardo pianistų pasirodyme Varšuvoje.

Jinai yra davusi koncertus: Argentinoje, Austrijoje, Belgijoje, Brazilijoje, Kinijoje, Čekoslovakijoje, Francūzijoje, Hollandijoje, Vengrijoje, Norvegijoje, Tarybų Sąjungoje, Švedijoje, Anglijoje, Jugoslavijoje ir kt. šalyse.

Tai retų gabumų pianistė. Pirmą kartą ji atvyko į New Yorką. Šeštadienį ji duos koncertą su Symphony of the Air orkestru.

Po to ji gastroliaus po kitus Jungtinių Valstijų ir Kanados miestus.

Kuriems laikas leidžia, kurie galite, būkite šeštadienį, gruodžio 3 dieną Town Hall ir pasigėrėkite šitos virtuozės didžiais darbais.

Apie naują namams įstatymą

Jau buvo minėta, kad Miesto taryba nusprendė padaryti didelę nuolaidą taksų net per 12 metų tiems, kurie pertaisys senybinius namus ir saugius, sveikus gyventi.

Sykiu yra ribojamas laikas, iki kurio tos pataisos turi būti įvykdytos.

Kerosininis šildymas turi būti pralintas iki 1958 metų lapkričio 1-os iš dešimties ar daugiau šeimų apartamentų, o lig 1957 metų lapkričio 1-os iš vienos ir dviejų šeimų namukų.

Centrinį šildymą ir karštą vandenį įvesti ne vėliau 1959 metų lapkričio 1-os į tuos, kur gyvena mažiau dešimties šeimų.

Apskaičiuojama, kad tie nuostatai liečia apie 53,000 namų, kuriuose gyvena apie milijonas ir pusė gyventojų.

Rendauninkų ir vartotojų organizacijos panašių nuostatų reikalavo, laukė. Tačiau jos susirūpinusios tuo, kad nėra pakankamai aiškių nuostatų bei aprūpinimo toms šeimoms, kurios dėl vykdytųjų pataisų turės išsikraustyti.

Paskyrė Smith aukų bylai teisėją

Federalis teisėjas Alexander Bick paskirtas vadovauti teismui keturių kaltinamų prasižengime minties kontrolės įstatymui, Smith Aktui.

Šioje byloje bus teisiami (antru kartu) George Blake Charney ir Alexander Trachtenberg. Jie tapo atjungti nuo buvusios 11-os darbininkų vadų komunistų bylos po to, kai Matuzovas prisipažino melavęs tame teisme.

Prie tų dviejų dabar prijungiamą byla Marijonos Bachrach, kuri nuo pirmesnės bylos buvo atjungta kaip pavojingai serganti vėžiu. Ir prijungtas Sidney Stein, įtartas, kad jis slapstėsis nuo arešto.

Iš anksto galvokime, kaip kuo sėkmingiausiai pravesti šį rudenį Laisvės vėjų gavimui naujų skaitytojų.

Times darbininko byla teisme

New Yorke teisėjas Benvenega svarstė CIO Laikraštinių gildijos reikalavimą teisėtumo umijos nariui Melvin Barnett'ui. Bylą tebesvarstė.

Barnet tapo prašalintas iš darbo prie dienraščio New York Times už tai, kad jis pasinaudojo konstitucinėmis teisėmis ragangaudžiams jį tartant.

Barneto bylos klausimu įvyko pasidalinimas ir pačioje unijoje tarp Times skyriaus ir visamiestinės organizacijos.

Brownsvilleje įvyks svarbios prakalbos

Gruodžio 1-os vakarą Sunrise Manor, 1638 Pitkin Ave., vietinis Smith Akto aukoms apginti komitetas rengia prakalbas. Jų tema: Ženevos dvasia prieš Smitho Aktą. Kalbės čia plačiai žinomasis Charney ir svečias iš Puerto Rico Rodriguez. T-as

Antras Oistracho koncertas

Praejusį trečiadienį Carnegie Hall salėje, New Yorke, tarybinis smuikininkas David Oistrachas davė savo antrąjį koncertą.

Čia ir vėl, kaip aną sekmadienį, persipildė didžioji salė žmonių, iš anksto tikietais apsirūpinusių.

Muzikos kritikai ir vėl nepašykštėjo šiam tarybiniam artistui didžių komplimentų. Beje, Oistracho koncertuose lankėsi ir daug žymių amerikiečių smuikininkų ir kitokių artistų.

Gauja sužeidė vieną, penki areštuoti

South Brooklyn prie 4th Ave. ir 10th St. susikirto jaunų vyrų grupė. Iki policija pribuvo, tapo pavojingai sužalotas peiliu Hugh King, 21 m., gyvenęs 483 3rd Ave. Kitas tapo apdaužytas aštria diržo saga. Penki muštynių dalyviai areštuoti.

Bandys brukti vaikams daugiau religijos

New Yorko mokyklų viršininkų taryba išleido specialią brošiūrą, kurią planuoja dalinti tarp mokytojų. Toje brošiūroje mokytojai raginami skleisti "religinis jausmus" mokiniuose. Mokytojams patariama skelbti "žmoniškumo, meilės ir tikėjimo dievui idėjas."

Kaip yra žinoma, Amerikoje viešos mokyklos pagal įstatymus pilnai atskirtos nuo religijos. Mokytojų unija sako, kad brošiūra laužo įstatymus. Mokytojai gali skelbti meilę, padorumą, žmoniškumą ir kitas pasaulietiškas idėjas, bet religijos skelbimas turi būti paliktas patiemis tėvams arba parapajinėms mokykloms. Mokytojų unija klausia: jeigu taip, tai koks bus skirtumas tarp viešų ir parapajinių mokyklų?

New Yorke areštuotas 51 metų vyras, įtartas padegime tuščios kraituvės, kurią jis neseniai buvo nusipirkęs ir užsirašęs \$5,000 apdraudus. Gaisragesiai greit pastebėjo ir užgesino ugnį. Jie radę popierinėje dėžėje įstatytą tebedagančią žvakę, kuri gaisrą užkūrė.

GAUKIT LAISVĘ SKAITYTOJAI Užrašykite Laisvę savo draugui

Filmos-Teatrai

"Leduotoji Jūra"

Apie du šimtai metų atgal keturi rusų jūrininkai ir vienas dar visai jaunas berniukas atsidadė mažoje salukėje toli šiaurės Lediniame vandenyje. Per šešerius metus jie ten išbuvo, negalėdami pasiekti Rusijos. Jie pateko ten, kad piratai užpuolė jų laivą ir jį paskandino. Su laivu nuskendo igulos dauguma, tik tie keturi išliko.

Kaip jie ten gyveno, tie rusiški "Robinsonai Kruzos," kaip jie išmoko prisitaikyti prie žiauraus žemiško klimato, rinkti paukščių kiaušinius stačiose krantuose, kaip net prisijaukino baltą poliarną meškiuką — tas viskas parodyta puikiam filme, kuris rodomas Stanley teatre, 7th Ave. ir 42nd St. Tas filmas, "Frigid Sea," yra vienas gražiausių gamtos filmų, kokių tenka matyti.

Bet ne tik gamtos grožis jame svarbus — jis turi ir įdomią intrigą. Pasirodo, kad apie du šimtai metų atgal turtingi rusų miškų savininkai ir pirkliai labai norėjo

Labai sunkiai yra susirgęs Jonas Raulinaitis ("Žemaitis"). Jau penkios savaitės jis randasi Greenpoint ligoninėje. Lankymo valandos: sekmadieniais ir trečiadieniais 2 val. popiet. Kambarys 36 — ward 2A.

N. Yorkas—tamsiaakių, tamsiaspalvių miestas

Columbia universiteto studentų grupė pravedė statistinį tyrinėjimą apie New Yorko žmonių išvaizdinį sąstatą. Jie surado, kad New Yorkas turi didesnę nuosimtį tamsiaplaukių žmonių, negu bile kuris kitas šios šalies didmiestis.

Jie taip aiškina: New Yorkas turi apie 8 milijonus gyventojų. Iš tų 8 milijonų 2 milijonai yra italų kilmės ir 2 milijonai žydų kilmės. Jau tos dvi grupės, kurios persveriamai tamsiaplaukės ir tamsiaakės (nors yra ir nemažai šimčių) sudaro pusę gyventojų. Apie milijonas newyorkeičių yra negrai ir apie pusę milijono puertorikeičių ir kitų Lotynų Amerikos kilmės žmonių. Tai jau penki su puse milijono. Pridedant vengrus, graikus, sirijiečius, armenus ir kitas Viduržemio jūros srities tautas, gaunasi apie 6 su puse milijono. Lieka tik milijonas su puse žmonių, kurie kilę iš "šiaurinių tautų," ir kurių tarpe šviesiaplaukiai ir šviesiaakiai sudaro žymų nuosimtį: anglosaksai, vokiečiai, skandinavai, visokie slavai, lietuviai, airiai ir tt.

HELP WANTED—FEMALE

REIKALINGOS OPERATORĖS Patyrusios prie siuvimo moteriškų sijonų. Taipgi single needle operatorių ar prie specialių mašinų operatorių.

Reikalingi ir prosytojai MURIEL MFG. CO. 625 Linden St., Bethlehem, Pa. (226-232)

Moteriškė. Abelnas namų darbas. Mylinti vaikus. Guolis vietoje, nėra virimo, gera alga. CL. 2-3962. WA. 5-1212. (228-131)

Namų darbininkė (35-55); valyti visus įrankius. Lengvas virimas; vaikutis 2½ m. Gera proga nuolatiniam darbu draugiškose namuose, priemiestyje. Skambinkite: — PI. 2-1885. (228-231)

Namų darbininkė. Pora prie biznio, du suaugę vaikai; mokanti vairuoti auto. Labai pritraukianti alga. Skambinkite collect. Scarsdale 5-1699. (228-231)

Darbšti viduramžė namų darbininkė; motina dirba. Mylinti vaikus. Geri namai, guolis vietoje. Sekmadieniais nedirba. \$35 į savaitę. LEVittown 3-6357 (229-232)

Namų darbininkė. Pilnai priežiūrai; du vaikai; biznio pora. Visi įtaisymai. Nuosavas kambarys; nuolatinis darbas. Skambinkite: LO. 3-7290, Ext.5—tarpe 9-5 v. Arba rašykite: Mrs. E. Sattloff, 56-24 Oceanla St., Bayside, L. I. (229-232)

Namų Darbininkė. Guolis vietoje. Mokytojos namai. Du berniukai, lankanti mokyklą. Paprastas virimas. Nuolatinis darbas draugiškose namuose. Skambinkite po 6 val. vak. \$40. Bayside 4-3498. (231-234)

HELP WANTED MALE

SCAFFOLD VYRAI Vyrai ant žeglionių, su patyrimu waterproofers. Gera alga. PR. 4-2013 (225-231)

GELEŽIES DARBININKAS—mechanikas su patyrimu; prie rakandų, specialiai užsakyti orderiai. WIRE FRAME SHOP 618 W. 51st St. JU. 6-3390 (229-235)

REAL ESTATE

Parduoda savininkas, residential section. Greenpoint, 4 šeimų namas, 5 kambaryų apartamentai su voniomis. Greitam pardavimui tiktai \$9,000. Dėl daugiau informacijų skambinkite. Stagg 2-5974 arba GL. 4-1732 (226-232)

BUSINESS OPPORTUNITIES

Valymo ir Kriaučiavimo biznis pardavimui. Geras biznis. Apleidžiu miesta. \$600. DE. 5-6100. (230-232)

TONY'S UP-TO-DATE BARBER SHOP ANTANAS LEIMONAS Savininkas 306 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y. Geras Patyres Barberis

MATTHEW A. BUYUS (BUKAUSKAS) LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 426 Lafayette St. Newark 5, N. J. Market 2-5172

29 D. SAUSIO JANUARY Bus labai reikšminga diena Amerikos lietuviams NES 29 DIENĄ ĮVYKS LAISVĖ BENDROVĖS DALININKŲ SUVAŽIAVIMAS IR BUS SPRENDŽIAMOJI VALANDA, BŪTENT, AR IŠGALĖSIME LAISVĘ LEISTI DIENRAŠČIU. Po Suvažiavimo Bus Banketas Banketo Bilietas \$3.00. Prašome įsigyti išanksto Suvažiavimas prasidės 10 val. ryto. Banketo pradžia 6-tą valandą vakare. Suvažiavimas ir banketas bus Liberty Auditorium 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y. Galvokime - Planuokime - Dirbkime Kad Gerai prisirengti Suvažiavimui Kiekvienas Laisvės bendrovės dalininkas turi rūpintis dalyvauti suvažiavime, nes tai bus labai reikšmingas suvažiavimas ir nuo jo priklausys Laisvės ateitis. Iki suvažiavimo turime suverbuoti į Laisvės prietelių klubus visus tuos, kurie nori, kad Laisvė eitų dienraščiu. Iki suvažiavimo turi būti atnaujintos visos išsibaigusios prenumeros. Iki suvažiavimo Laisvės izdas turi būti nemažiau \$10,000. Kai tą atsiuksime, tai suvažiavime lengvai kvėpuodami galėsime paskelbti pasauliui, jog Laisvė kaip ėjo dienraščiu taip ir eis! Mūsų metinis banketas taipgi yra labai svarbus punktas dienraščio paramai. Visi arčiau gyvenantieji Laisvės skaitytojai, visi dalininkai privalo įsigyti Laisvės bilietą ir dalyvauti bankete.

Umberto D. filmo aktorius Carlo Battista ir Maria Pia Casillo. Vaizdas iš italų filmo "Umberto D," vieno geriausių dabartinių filmų iš Italijos. Rodomas Guild teatre, Rockefeller Plaza, W. 50th St., New York. Pa-veiksle žymiausieji filmo aktoriai Carlo Battista ir Maria Pia Casillo.